

Jitka JONOVÁ, *František Tomášek, kněz, katecheta, profesor a „ilegální biskup“*. *Moravské působení Františka Tomáška* [František Tomášek, un prete, catechista, professore e „vescovo illegale“. František Tomášek in Moravia], Uherské Hradiště, Historická společnost Starý Velehrad 2014, 120 pp. ISBN 978-80-86157-43-6

František Tomášek (1899-1992) se narodil ve Studénce (na Moravě), v době Rakouska-Uherska. V roce 1910 se matka s dětmi přestěhovala ze Studénky do Olomouce. Zde František vystudoval Slovanské gymnázium, to ukončil o rok dříve (1917), protože musel nastoupit vojenskou službu. Ze zdravotních důvodů však nakonec na frontu nenastoupil. V roce 1918 vstoupil do kněžského semináře a po jeho absolvování byl vysvěcen na kněze arcibiskupem Antonín Cyril Stojanem (1922). Působil jako katecheta v Olomouci (1922 - 1927) a v Kelči (1927-1934). V roce 1934 byl povolán na teologickou fakultu přednášet katechetiku, pedagogiku a didaktiku. V roce 1938 získal doktorát. Záhy však v souvislosti s nacistickou okupací Čech a Moravy došlo k uzavření českých vysokých škol, Tomášek opět působil jako katecheta. Po druhé světové válce se opět Tomášek vrátil na teologickou fakultu a byl jmenován profesorem.

Po komunistickém puči v únoru 1948 nastalo období nesvobody. Papež Pius XII. jmenoval Tomáška pomocným biskupem olomouckým (12. 10. 1949), ale jeho biskupského svěcení se konalo neveřejně (tajně) a to 14. 10. 1949. V roce 1951 byl Tomášek zatčen v internačním klášteře v Želivě (všechny kláštery byly obsazené státní moci). V roce 1954 byl Tomášek propuštěn, bylo mu dokonce dovoleno působit jako kněz a to ve farnosti Moravská Huzová, ale jako biskup veřejně působit nesměl. K velkému překvapení mu vláda dovolila, aby se jako jediný český biskup účastnil všech zasedacích období II. Vatikánského koncilu (1962-1965). Po nuceném odchodu pražského arcibiskupa Josefa Berana do exilu byl administrátorem pražské arcidiecéze jmenován právě Tomášek. Tomášek odešel působit do Prahy. Na Moravu se rád vracel (pokud mu to bylo dovoleno) a také zůstal se svými přáteli a někdejšími farníky alespoň v písemném kontaktu.

František Tomášek (1899-1992) è nato a Studénka (Moravia), al tempo dell'Impero Austro-Ungarico. Nell'anno 1910, la madre (vedova) si trasferì con i figli di Studenka a Olomouc. Qui Francesco ha studiato Slovanské gymnázium (Liceo slavo). È compiuto gli studi un anno prima dei altri (1917) perché doveva presentarsi. Per motivi di salute però alla fine in servizio non entrava. Nell'anno 1918 è stato ammesso in seminario e dopo aver compiuto gli studi è stato ordinato sacerdote da arcivescovo Antonín Cyril Stojan (1922). Tomášek ha lavorato come catechista a Olomouc (1922 - 1927) e a Kelč (1927-1934). Nell'anno 1934 è alla di insegnare catechesi, pedagogia e didattica alla facoltà teologica. Nell'anno 1938 ha compiuto i studi di dottorato. Ben presto, però, le università sono state chiuse in relazione con l'occupazione nazista della Boemia e della Moravia. Tomášek lavorata come catechista. Dopo la seconda guerra mondiale, Tomášek tornò di nuovo alla facoltà teologica ed è stato nominato professore.

Dopo il colpo di stato comunista nel febbraio 1948 comincia il periodo di mancanza di libertà. Papa Pio XII. ha nominato Tomášek vescovo ausiliare di Olomouc (il 12. 10. 1949), ma la sua consacrazione episcopale ha avuto luogo in forma privata (segreta) il 14. 10. 1949. Nell'anno

1951 Tomášek è stato arrestato nel monastero di internamento in Želiv (tutti i monasteri erano occupati dal potere statale) . Nell'anno 1954 Tomášek è stato rilasciato, gli è anche permesso di lavorare un sacerdote nella parrocchia Moravia Huzová, ma non ho potuto funzionare pubblicamente come il vescovo. Con sua grande sorpresa, il governo gli ha permesso di partecipare a tutte riunioni del Concilio Vaticano II (1962-1965) - come unico vescovo ceco

Dopo la partenza forzata di arcivescovo di Praga Josef Beran in esilio, Tomášek è nominato l'amministratore dell'arcidiocesi di Praga. Tomášek si è trasferito a Praga. Gli piacerebbe tornare a Morava (se fosse permesso) e rimase in contatto scritto con i suoi amici ed ex parrocchiani.